

Wessely Gábor

Visszagyűjtött írások

Válogatott újságcikkek 1996-2005

Egyszínű füzetek

14.
kék

2 0 1 2.

Wessely Gábor: Visszagyűjtött írások

Borító: Nyéki István.

Fotók: Bakó Jenő, Chochol Erzsébet, Gottvald Károly, Link Judit,
Nagy Ágnes, Ótós Réka, Wessely Gábor
Sokszorosítás: Séd Nyomda Kft.

©Wessely Gábor, 2012

Támogatók:

Amrein Károly (Gemenc Volán Zrt.),
Kólya József (TAM-BAU Kft.), Sebestyén Gyula (Elektrolit Kft.),
Szente Károly (Meridián Kft.).

Továbbá: Árki Attila, Balláné Megyeri Nikolett, Balázs László, Buzás Mónika, Doszpodné Lászlóné, Finta Viktor, Glück Katalin, Gyuricza Mihály, Haászné Vecsei Bernadett, Hagymásiné Imreh Boglárka, Hanol Erzsébet, Hegedűsné Bosnyák Erzsébet, Ihárosi Ibolya, Kiss Eszter, Kolozsvári Zita, Markó Ildikó, Mauthner Ilona, Mácz Katalin, Mártonfai Dénes, Miklós Anikó, Molnár Ágnes, Mózer Valéria, Nagy Tibor, Rónai Gábor, Steinbach Zsolt, Steiner Viktor, Szegedi Zita, Szeri Árpád, Szeri Árpádné, Szűcs Anita, Váradiné Borsos Piroska, Venter Marianna, Vincze Jánosné és Vizin Balázs.

Köszönet azoknak is, akik előfizetőkként támogatták a kötet megjelenését.

ISBN 978-963-88256-7-4

Cikkek segítségével vázolt korkép

Egy évtized válogatott cikkeit adja közre ez a kötet. Az 1996 és 2005 között született írásaim segítségével nosztalgiázhat az olvasó. Igazán értékelni azok fogják az időutazást, akik felnőttfejjel élték át azt a kort. De remélem, a fiatalabbak is több élvezetet találnak benne, mint egy történelemkönyvben!

■

Ez idő alatt visszaérkeztem oda, ahonnan indultam. A megyei laptól a megyei laphoz. A Tolnai Népújságtól 1995-ben búcsút vettem, aztán 2005-ben visszaóvakodtam. Már érződött a válság előszele, semmi más munkalehetőség nem adódott. A géplapgyártás elől menekültem, s még gépiesebb, lelketlenebb, reklámcentrikus, pénzvadász közegbe csöppentem. Visszakerülésemkor a cikkek minősége már nemigen volt téma; csak mennyiségi követelmények léteztek. Kötött volt a karakterszám, a címek hossza, és a szerkesztők a tartalomba is kezdtek beleokoskodni, nehogy megsértsük a hatalom gyakorlóit vagy várományosait, s pláne ne a hirdetőpartnereket. Sajtószabadság, made in Hungary. Lapos lap, made in Tolna. Akik nem gondolkodtak arról, hogy mi a sajtó, mi az újságíró feladata egy városban, egy megyében, egy országban, azokat nem zavarta ez az állapot. Elvégezték a melót, a reálértékét tekintve egyre karcsúbb bérért.

Én, 1996-tól, egy évtizeden át a kiutat kerestem. Alapvetően a kézműves kamara, később az iparkamara sajtója voltam, sok szabadidővel. Dolgoztam városi és országos lapoknak – volt, hogy egyszerre hatnak-nyolcnak is –, de a megyei szint nagyon hiányzott. A hűtlen újságíró cikkeit nem szívesen fogadta a Tolnai Népújság, s tulajdonképpen én sem erőltettem a jégkocka felolvasztását. Szétszórtam a tudósításaimat, riportjaimat, interjúimat, portréimat, glosszáimat mindenfelé. Blikk, Kurír, Geomatika, Szabad Föld, Magyar Hírlap, Üzleti 7, Kézműves Cégtábla, Tolnai Kamara, Paksi Hírnök, Tolnai Hírlap, Iparos Újság, Mai Nap, Megyei Napló, Független Délvidék, Tájéoló, Új Ember, Veszett Veréb. Külsőztem, vállalva annak ezer átkát: a szerkesztők belerondítását a cikkeimbe, a címlapsztorit érő anyagok eldugását a második vagy a negyedik oldalra, és a jogos juss, a honorárium kicsikarásával való vesződést. S mindeközben megismertem a szakma jó pár hígagyú, önjelölt sztárját és háttérbe szorított, értékes zsurnalisztáját. A sajtóviszonyok

leképezik a politikai viszonyokat. Minden társadalmi rendszerben. ugyanolyan típusú ember a vezértollnok, mint a vezérszónok. Udvarias úr, közép-szerű művezető vagy nyomulós senkiházi.

■

Az egy évtized során szétszórt cikkeim javát most visszagyűjtöttem. Némelyikért felutaztam Budapestre a Széchenyi könyvtárba, de az ezredforduló utániak többsége már megvolt a számítógépemen. A legkorábbiakat még mechanikus írógépen pötyögtem le, és postán, levélben vagy faxon küldtem el a szerkesztőségekbe. Az e-mail használata csak 2003-2004 körül vált általánossá.

Amikor e kötet anyagát válogattam, arra törekedtem, hogy érzékeltessem a kor hangulatát. Beraktam természetesen a legemlékezetesebb publikációimat – jártam apácázárdában, remetelakban, beszélgettem húszgyerekes anyával és olyan riportalanyom is volt, aki bizton állította, hogy megfejtette a piramisépítés titkát –, de száraznak tűnő írások is helyet kaptak a könyvben, mert a korkép nem lenne teljes nélkülük. Ezek foglalkoznak többek között a gazdasági szerkezetváltással, az internet térhódításával, a szekszárdi Duna-híd építésével, a paksi atomerőmű élettartam-hosszabbításával, a radioaktív hulladék elhelyezésével, a bányák, mezőgazdasági és ipari nagyüzemek bezárásával, elkótyavetyélésével, szétlopásával, és az uniós csatlakozás körülményeivel.

Korábban földméréssel és térképkészítéssel foglalkozó mérnök voltam. Ezért gyakoriak a geodéziai, térinformatikai tárgyú tudósításaim, interjúim. A helyszínek többnyire Tolna megyeiek. (Házasságkötésem után parkoltam le a Dél-Dunántúlon. Gyerekkoromat Szolnokon, diákéveimet Békéscsabán és Székesfehérváron töltöttem.)

Itt-ott egy-egy glosszával is megspékeltem e kiadványt, nehogy azt higgye a kedves olvasó, hogy ezekben az években teljesen elvesztettem a humoromat. Hogy is veszíthettem volna el, amikor kész röhej volt az élet? A politikusok, miközben jól meggazdagodtak, jól eladásították az országot. Íme, a magyar lét! Lájkold a kabarét!

Wessely Gábor
korképfestő

Ahol a távolságot tizedmásodpercekben mérik

Az internetvégpontról azt gondolná a laikus, hogy egy nagy becsben tartott, ezüstösen szikrázó, soklyukú konnektor, valami pazarul berendezett, kulcsra zárt irodában. De nem. Az internet-csatlakozás – legalábbis a szekszárdi Terra Kft-nél – egy munkahely, szundikáló, sötét monitorú számítógépekkel s más kiegészítő berendezésekkel, zsinórok, vezetékek garmadával.

Az izgalmas kérdésre, hogy hol a végpont, az ügyvezető igazgató, *Földi István* így felel:

– Ez az egész az. És így van jól, ha nem történik semmi, ha csak az apró piros lámpácskák égnek, akkor folyik a forgalmazás baj nélkül.

Szekszárdon ez év eleje óta vannak internetvégpontok. A főiskola ingyen jutott hozzá, ebből következően tovább nem adhatja a lehetőséget, mások nem léphetnek az információs sztrádára az intézmény közvetítésével. A megyeszékhely egyedüli szolgáltatója a Terra Kft. Dicsekedni nincs okuk, egyelőre még veszteséges „a bolt”, ötvenen sem szálltak be, ám ha a gazdagabb országok példája ragadós, és hazánk átmeneti válságainak egyszer vége szakad, talán lesz pénz ilyen „kedvtelésekre” is.

A világméretű pókháló (World Wide Web) szekszárdi szövögetője, *Földi István* így összegzi az előzményeket, s az eddigi tapasztalatokat:

– Amerikában már a hatvanas évek óta létezik internet, de eleinte kizárólag katonai célokat szolgált. Abból indultak ki, hogy ha egy bombatalálattól megsemmisül egy számítógépes hálózat központja, akkor az egész rendszernek „lőttek”. Kísérletezni kezdtek hát olyan hálózat kiépítésén, melyben nincs kitüntetett központi gép, hanem mind egyenrangú, s ha valamelyik kiesik, kerülő utakon tovább vihető az információ. Csakhogy a kutatásokat tudósok végezték, a tudósok körül egyetemisták ténykedtek, s a diákok megjelenésével megkérdőjeleződött a rendszer titkossága. Így került ki az internet a polgári életbe. A modern, könnyen kezelhető programok megjelenése hozta 2-3 évvel ezelőtt a robbanásszerű elterjedést. Most állítólag havi 10 százalékkal növekszik az internethasználók száma a világon. Az USA-ban

érdekes módon az idősebbek, az ötvenévesek körében vált hirtelen népszerűvé mostanában, nálunk egyelőre az iskolák, az első fogyasztók. Mi programokat készítünk bankoknak, cégeknek kül- és belföldre. A kapcsolattartáshoz, elektronikus levelezéshez szükségünk van az internetre, de a környéken nem volt hozzáférési lehetőség - Budapesten keresztül meg túl sokba került -, ezért magunk létesítettünk egy végpontot. Gyakorlatilag márciustól kezdtük a szolgáltatást.

Hogy miket tud az internet, arról napokat lehetne beszélni. A legmeghökkenőbb tényező az elérhető információmennyiség, a sebesség, és az, hogy mindez – akár egy villámgyors dél-amerikai üzenetváltás is – szekszárdi telefontarifaért megoldható. Minderről az ügyvezető igazgató így beszél:

– A képernyőn bármilyen szövegrészre rákattintok, egy villanás alatt előtérbe kerül egy anyag, függetlenül attól, hogy az Skóciában vagy Ausztráliában van-e. Valószínűleg lehívhatnék egy 8-10 millió karaktert tartalmazó olyan leírást is, ami röviden, tömören ismertetné az internet lényegét. Úgy kell elképzelni ezt az egészet, mint egy speciális telefonhálózatot, melyben gépek gépekkel kapcsolhatók össze, s hogy én mit kívánok elküldeni – szöveget, képet, programot, hangot - az teljesen rajtam múlik. A néhány oldalas elektronikus levél 2-3 másodperc alatt kinn van Amerikában. Információ tized-másodpercek alatt szerezhető. Például a földrengésről, ami Salt Lake Cityben volt, hamarabb tudtunk, mint az MTI, mert éppen belehallgattunk egy ottani beszélgetésbe. Az internetről való vélekedés nagyjából olyan most, mint amikor az első autók megjelentek: „Nem rossz, de egy jó ló otthagya!” Az a jó ló viszont nem sokat fejlődött az elmúlt száz évben ...

A sarutlan karmeliták nem mezítláb járnak

Aki ma élni akar, az jól teszi, ha a korszellemnek megfelelően beáll a sorba, és áfázik, tébézik, adótrükközik, ahogy a nagyok. Aki viszont örökké élni akar, az jól teszi, ha nem áll be a sorba, hanem a szegénységet is vállalva, Istennek tetsző módon cselekszik. Utóbbi utat választják a hívők, meghúzódnak a társadalmi lét csendes, nonprofit zugában. A civil kereszténynél lemondóbb életet él a pap, ám az önmegtartóztatás bajnokai kétségkívül a szerzetesek.

Családi fénykép sem emlékeztet a múltra

Ne kalandozzunk most messzire, a lámakolostorokhoz, maradjunk helyben, a katolikus vallásnál! Mint ismeretes, a társadalmi fordulatot követően újraéledtek a tanító, betegápoló és szemlélődő szerzetesrendek. Utóbbiakhoz tartoznak a karmeliták. Férfi águk több magyar rendházban (Győr, Keszthely, Budapest, Kunszentmárton, Attyapuszta) új erőre kapott, ám a női ág egyedül Pé-

Mirjam nővér az ostyasütővel

cscen volt képes regenerálódni. Jelenleg 14 apáca él a Tettye utcai zárdában. Kertészkednek, ostyát sütnek, díszgyertyákat készítenek, miseruhákat varrnak, de leginkább csak imádkoznak. Egyedül és közösen. A nap legnagyobb részét egyszemélyes celláikban töltik, melyek mindegyikében ugyanaz az öt berendezési tárgy van: egy ágy, egy asztal, egy szekrény, egy zsámoly és egy kereszt. Személyes dolgaik nincsenek, még egy családi fénykép sem emlékezteti őket a múltjukra, amit maguk mögött hagytak. Ha csomagot kapnak, azt megnézhetik, de utána a perjelő nő ajtaja elé kell tenni, ami azt jelenti, hogy az érkezett ajándék közös, szétosztható.

Ha a Dallason nevelkedett harcimarciák számára hihetetlen is, az apácák önként és örömmel vállalják ezt az életformát. És ne felejtjük el: miértünk tesszük.

Életüket istendicsőítésre és a közbenjáró imára tették fel

Mirjam nővérrel beszélgetünk. Ez nagy dolog, két okból is: 1. A karmeliták nem szoktak beszélgetni, még munka közben is csak elvélve váltanak egy-

két szót. 2. Férfi a zárdában! (Igaz, csak egy újságíró.) Először az apácává válásról faggatom.

– A jelöltidő – mondja –, másfél év. Ekkor még civilben vagyunk, s az a feladatunk, hogy készüljünk a szerzetesi életre. Ha a periódust követően úgy látja a közösség és a posztuláns is, hogy a vágya megerősödött és igazolódott a hétköznapiakban, felveheti a rend ruháját, és megkezdheti a noviciátust. Ez újabb két év, amit követ az ideiglenes fogadalomtétel, majd három év múlva az örök fogadalom. Lényeges, hogy minden továbblépés kettős döntés függvénye: a jelölt is kérje és a közösség is fogadja el.

– *Ki volt a rendalapító?*

– Ez jó kérdés, mert nem tudjuk. Az ősi Kármel a XIII. század elején alakult, a Kármel hegyén, tehát a Szentföldön. Keresztes lovagok egy csoportja egyszer csak elkezdte követni azt a Jézus-arcot, ami mögött a szegény, lecsupaszított és magányos Megváltót vélték felfedezni. Barlangokban laktak, s mint Illés próféta, közvetlen istenkapcsolatra törekedtek. A női ág később alakult meg Európában, amit aztán Avilai Szent Teréz reformált meg a XVI. században. Ezek kapták a sarutlan előnevet.

– *Mit csinálnak a karmeliták?*

– Mi az életünket az istendicsőítésre és a közbenjáró imára tettük fel. Ez sokak számára érthetetlen, mert nincs kézzel fogható haszna. Nem mondhatom azt, hogy ennyi és ennyi lélekért tettem valamit. Sajnos ez korunk nagy veszélye. Mindent a hasznossága szerint értékeli. Jobb volna talán a gyümölcsözőségre figyelni.

A kolostorban nem odázhatók el a szembesülések

– *Ön külföldön csatlakozott a rendhez?*

– Miután elvégeztem az egyetemet, tíz évig tanítottam. Kerestem a helyemet, aztán úgy mentem ki a francia Kármelhez, hogy soha többé nem jövök haza. Akkor még nem lehetett tudni, hogy milyen változások lesznek Magyarországon. Amíg dolgoztam, mindig találtam kibúvót az önmagammal való szembenézés elől. A napi problémák megoldhatók egy kis beszélgetéssel, zenehallgatással, és elvonják a figyelmet a lét nagy kérdéseiről. Miért vagyok? Mi a bűn? Mi a szenvedés értelme? Mi az irgalom? Mi lesz a halál után? Itt a kolostorban viszont, nincs „kikapcsolódás”, itt nem odázhatók el

ezek a szembesülések. Egy cél felé állítom be az életemet, minden energiámat arra összpontosítva. Mindazt az ismeretet, amit megszereztem önmagamról, a törekénységemről, korlátaimról, szegénységemről, lassacskán az Isten fényében látom. Rádöbbenek az Ő irgalmára, megbocsátására, és ez tesz szabaddá, egyszerűvé. Persze, hogy sok minden nehéz, még valaki eddig jut. Nekem is nehéz volt otthagyni a tanítást, a tankönyvírást, a társaságot, a mozgalmas életet, Magyarországot, a családot, a nyelvet; nyilván az ember sejtteiben is kötődik ehhez a kultúrához. Mégis úgy éreztem, hogy az öröm, a Karmelre találás öröme mindennek feletti volt. Hét éve mentem ki és öt éve tértem haza, két francia nővérrrel együtt. Azóta már néhány fiatal is csatlakozott hozzánk, de bizony két generáció kimaradt.

A létükkel emlékeztetnek

A sarutlan karmeliták nem mezítláb járnak. Egyszerű szandált hordanak, fátylat, és jellegzetes barna ruhájukat, a skapulárét. Mozgásterük a ház és a kert. Az épületet már nagyjából rendbe hozták. A diktatúra alatt komfort nélküli lakásokat alakítottak ki benne, húsz család számára. Elképzelhető, hogy milyen állapotban volt, amikor visszakapta az egyház. Mirjam nővér 40 éves. Ő a mobil ember. Van jogosítványa, bevásárolni jár, és az érdeklődőket is ő fogadja. Körbevezet a folyosókon, ahol szinte tapintható a csend. A Karmel. A rejtettség. A remeteélet. A jel szerep. Nem nyüzsgönek, nem tartanak előadásokat, rendezvényeket, csupán életükkel emlékeztetnek. Élő emlékezetként szolgálnak. Az embert Isten léteire emlékeztetik, Istent pedig az embernek tett ígéretére. Arra, hogy boldog, örök életet nyernek általa – a jók.

A fél ország foghíjas marad

A népszerűtlen intézkedések ranglistáján előkelő helyet foglal el a fogorvoslás eddigi rendszerét módosító csomag. Nemcsak a betegeknek nem tetszik a kedvezmények csökkenése, megszűnése, de a fogorvosok, fogtechnikusok sem repesnek az örömtől a változások hallatán. Páciensek elvesztését jósolják, aminek következtében a szakmában is munkanélküliséggel kell majd számolni. Ilyen árak mellett a fél ország foghíjas marad, mert másra kell a pénz. A megélhetésre.

Dombai Gyula, Szekszárd talán legismertebb fogtechnikusa egyetlen szóval jellemzi a helyzetet: katasztrofális.

– Mi is történt tulajdonképpen?

– Az árak gyakorlatilag nem változtak – mondja –, csak más a fizető. Nekünk, fogorvosoknak, fogtechnikusoknak eredetileg arra volt szerződésünk, hogy a környéken 68 ezer embert ellátunk. A társadalombiztosítás most ezt a megállapodást egyoldalúan felrúgta, azáltal, hogy nem finanszírozza tovább a fogtechnikát. Marad tehát a fizetőképes kereslet. Ez Magyarországon mit jelent? Egyrészt a drágább fogpótlások könnyed megfizethetőségét, másrészt az olcsóbb megfizethetetlenségét. Nagyvállalkozó, kontra kisnyugdíjas. A fogtechnika anyagilag semmivel sem járt jobban vagy rosszabbul. Eddig az állam fizette a számla felét, háromnegyedét, mostantól pedig a betegé az egész ceh. Ő a vesztes és még az orvosnak is fizethet, mivel az már nem állami közalkalmazott. A „fogas számtan” a következőképpen alakul. Ha egy fogmű került eddig ötezer forintba, az nagyjából most is annyi, csak míg ebből korábban 2500 forint terhelte a polgárt, addig ezentúl ötezer forint technikai és mondjuk még ugyanannyi orvosi díjra számíthat.

– Hogyan egyeztethető ez össze az egészségügyben annyit sajkózott megelőzési programmal? Így nemhogy megelőzni, de kezelteni se fogja a baját a többség...

– Sajnos ez várható. Svájcban már az anyaméhben megkezdődik a prevenció, megfelelő ásványi anyagok bejuttatásával. Ott már szinte nincs is szükség fogtechnikusokra, annyira kevés a pótlás. Mi ettől fényévekre vagyunk. Nálunk pillanatnyilag az a kérdés, hogy a szülő hogyan tud a gyerek szájának rendbetételéért, a beavatkozásért, a fogszabályozásért 30-40 ezer forintot kifizetni. Az a legfelháborítóbb, hogy valamennyien leszurkoltuk az elmúlt évek során egy nagyon jelentős társadalombiztosítási járulékot, s mikor megöregszik az ember, még az se jár neki, hogy a fogát, ami az egészség kapuja, állami támogatással csináltathassa meg. Holott ő ezért az államért dolgozott, régóta.

– Régóta létezik a Dombai-féle fogtechnika is...

– Igen, apám a háború után került Szekszárdra, s akkoriban a városban egyedül ő üzte ezt a mesterséget. Egy albérletben kezdett, és szépen, lassan felépítette a maga kis birodalmát. Gyakorlatilag négy fogorvost kiszolgáló, önálló iparos volt. Amikor eljöttem a fogtechnikai vállalattól, és betegsége, majd halála miatt átvettem a dolgokat, '92 után lendült a laboratórium a

korszerűség irányába. Rengeteget fejlődött a szakma. Apámat még a háborút követő gazdasági pangás arra kényszerítette, hogy a legsanyarúbb körülmények között is feltalálja magát. Az anyagihiány idején gramofonlemezről, láng fölött hajlítgatta, sziszifuszi munkával a lenyomatvételezéshez használatos, úgynevezett egyéni kanalakat. Ma mi ezeket pillanatok alatt elkészítjük fényre kötő vagy mélyhúzott technológiával. Modernizálódtak az eljárások, de aki tudott, az akkor is tudott. Javítások során találkozom olyan fogsorokkal, amelyeket még az apám készített, és 20 évig számban voltak. A KGST-időben tömegtermelés folyt. A fogtechnikai vállalatnál évi 6-7000 fogsort készítettünk, Tolna megyében. Ez nyilván hozta magával a salakját, amikor egy cipő árért három fogsort lehetett kapni, nem számított annyit a minőség, mint manapság. Ugyanakkor volt egy hallatlan előnye a tömegtermelésnek: a szalagmunka során felnőtt egy óriási rutinnal, manuális gyakorlattal rendelkező fogtechnikus nemzedék.

– *Folytatja-e valaki a szakmát a családban?*

– Úgy néz ki, hogy nem, mert a fiam orvostanhallgató, a lányom bölcsész. Ők már több lehetőség közül választhatnak, de előttem, egy maszek fia előtt, aki a piaristáknál nevelkedett, nem álltak tárva-nyitva a kapuk a hatvanas években. A gyerekek, ha úgy hozza az élet, bármikor beszállhatnak. Ezt a vállalkozást úgy igyekeztem felépíteni, hogy rugalmas legyen, és önmagától is működjön. Nagyjából egykorú fiatalokkal vettem magam körül, akiknek igyekszem átadni harmincéves tapasztalatomat. Együtt nőnek fel itt, a szakmában.

Nem katona-pap, hanem pap-katona

Az USA-ban több száz kisebb-nagyobb egyház, felekezet, gyülekezet működik. A széles „választékra” abból is következtethetünk, hogy Taszárra, a békefenntartókkal 55 tábori lelkész érkezett, s közülük csak egy katolikus. A Somogy megyei településen eredetileg egy magyar laktanya volt, s mint tudjuk, manapság már a mi fiainknak is jár a lelki vigasz, nálunk is léteznek tábori papok. A mieink katolikus lekipásztora egy 29 éves fiatalember, *Szabó Oszkár*. Állomáshelye Pécs, s innen jár a Dél-Dunántúl kaszárnyáiba, Taszárra, Szekszárdra, Medinára is. Találkozott az IFOR tábori lelkészeivel. „Hát, az egy külön világ!” – mondja.

Oszkár derűs, nyitott, közvetlen pap. Az Isten is tábor lelkésznek teremtette. Bár amikor még „civilként” katonáskodott Cegléden, és szert tett egy rakás negatív élményre, el nem tudta volna képzelni, hogy leszerelése után valaha is önszántából és szívesen bemenjen egy laktanyába.

– *Tábori lelkészként kezdted a papi pályát?*

– Nem, miután '93-ban felszenteltek, Szigetváron voltam káplán, aztán átmenetileg Szekszárdon, s most pécsi helyőrségi lelkészként tevékenykedem.

– *Ez a feladat egy életre szól, vagy egy idő után kiöregszik az ember a táborjárásból?*

– A püspök azt mondta, hogy hat évre vállaljuk el a szolgálatot, s ezalatt kiderül, hogy szüksége van-e személy szerint ránk, illetve, hogy mi szeretnénk-e ezt tovább csinálni. Egyébként 11 katolikus, 11 református tábori lelkész van nálunk és egy tábori rabbi.

– *Katona vagy, vagy pap?*

– Hivatásos katona vagyok, de nem katona-pap, hanem pap-katona. Ezt elfogadják a tisztek is, egyre több segítséget nyújtanak. Jobb, hogy benne vagyok a hadseregben, mert belülről látom, tapasztalom a dolgokat, nem kívülről állóként. A katonák a civilt sokszor másként kezelik, mint azt, aki közülük való.

– *Ki a főnököd? A laktanyaparancsnok vagy a püspök?*

– Az előjáróm a tábori esperes és a tábori püspök. Egyáltalán nem tartozom a helyi laktanya keretébe, hanem a HM tábori lelkészi szolgálatához.

– *Hol vagy a legszívesebben?*

– Ezt nehéz megmondani. A szüleim Tolna megyében élnek, én viszont sokfelé járok...

– *Milyen az időbeosztásod, mi mindent csinálsz?*

– Az életem megoszlik. Általában van egy heti beosztásom, mikor vagyok vidéken, mikor vagyok Pécsen a honvéd kórházban, mikor vagyok a határőrlaktanyában. Amikor elhívnak a sorkatonák, megyek hozzájuk klubokba beszélgetni, imatermekbe liturgikus együttlétekre. De kimentem velük még a hadgyakorlatra is. Most új szín lesz a bevonulás, ott leszek az újoncok között, beszélgetek velük, hogy ezt a nehéz helyzetet, hogy lehet jól túlélni.

– *Cikizni szoktak?*

– Igazán komoly ellenérzést nem kaptam még a katonák részéről, csak meg nem értést. Emberségre vágnak a tisztek és a sorállományúak is, ha közöttük élek, egykettőre elfogadnak. És ha idáig eljutottunk, akkor jöhet a vallás.